

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็น
โรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช
Development of Criteria for Assessment of Nurse' Competency in Enhancing
Learning of Diabetes Mothers Receiving Services at Siriraj Hospital

สุอัญญา เหมะ (Suanya Heamar)* บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (Boonsri Prommapun)
บุญทิพย์ สิริธรรังศรี (Boontip Siritarungsri)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช และ (2) ตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน 2) พยาบาลผู้ดูแลมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช จำนวน 71 คน และ 3) มารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช ในปี 2556 จำนวน 100 คน โดยเลือกจากมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช แบบเป็นระบบ คือ เลือกคนที่ 5 ไปจนครบ 100 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานแบบปลายเปิด และ 2) แบบสอบถามความเหมาะสมของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัชฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ ความเที่ยง และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) เกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ เกณฑ์ประเมินสมรรถนะด้านความรู้ เกณฑ์ประเมินสมรรถนะด้านความตระหนัก และ เกณฑ์ประเมินสมรรถนะด้านการสอน และ 2) คุณภาพของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน พบว่า (1) ค่าความเที่ยงเท่ากับ .913 และ (2) เมื่อนำเกณฑ์การประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานทั้ง 3 ด้านไปใช้กับกลุ่มพยาบาลผู้ดูแลมารดาที่เป็นโรคเบาหวานและกลุ่มมารดาที่เป็นโรคเบาหวาน มีความเหมาะสมทุกด้าน

คำสำคัญ เกณฑ์ประเมิน สมรรถนะพยาบาล การส่งเสริมการเรียนรู้ มารดาที่เป็นโรคเบาหวาน

โรงพยาบาลศิริราช

*หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช e-mail address: suanya_101@hotmail.com

**ตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายทรัพยากรบุคคล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
e-mail address: Dr.boonsri@gmail.com

***ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
e-mail address: boontip@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were (1) to develop criteria for assessment of nurse's competency in enhancing learning of diabetes mothers receiving services at Siriraj Hospital; and (2) to validate the developed criteria for assessment of nurse's competency in enhancing learning of diabetes mothers receiving services at Siriraj Hospital.

The research sample consisted of 17 experts, 71 nurses in charge of diabetes mothers receiving services at Siriraj Hospital, and 100 diabetes mothers receiving services at Siriraj Hospital selected by a systematic sampling. The employed research instrument included the open-ended questionnaire designed to collect data to establish criteria for assessment of nurse's competency in enhancing learning of diabetes mothers, and the 5-point rating scale questionnaire designed to validate criteria for assessment of nurse's competency in enhancing learning of diabetes mothers receiving services at Siriraj Hospital. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, median, inter-quartile range, reliability coefficient, and t-test.

Research findings showed that 1) the developed criteria for assessment of nurse's competency in enhancing learning of diabetes mothers included 3 dimensions: criteria for assessment the knowledge, criteria for assessment the awareness, and criteria for assessment the teaching, and 2) quality of the developed criteria for assessment of nurse's competency in enhancing learning of diabetes mothers were supported by (1) reliability coefficient of .91, and (2) when the developed criteria for assessment of nurse's competency in enhancing learning of diabetes mothers receiving services at Siriraj Hospital were implemented with nurses in charge of diabetes mothers and diabetes mothers, it was found that all dimensions were appropriate.

Keywords: Assessment criteria, Nurse's competency, Learning enhancement Diabetes mother, Siriraj Hospital

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรังที่จำเป็นต้องดูแลตนเองอย่างต่อเนื่องสามารถพบได้ทุกเพศทุกวัยรวมทั้งหญิงตั้งครรภ์ โรคเบาหวานขณะตั้งครรภ์เป็นภาวะที่พบบ่อยโดยมีอุบัติการณ์ประมาณร้อยละ 90 ของหญิงตั้งครรภ์ และร้อยละ 60-70 ของผู้ป่วยมีโอกาสเกิดเบาหวานขณะตั้งครรภ์ซ้ำในการตั้งครรภ์ครั้งต่อไป หากมารดาที่เป็นโรคเบาหวานไม่มีความรู้ความสามารถในการดูแลตนเองก็จะมีผลกระทบต่อทั้งตนเอง ทารกในครรภ์ และทารกแรกเกิด (สุทิน ศรีอัมภพร 2548:13) และในโรงพยาบาลศิริราช พบว่า หญิงตั้งครรภ์ที่มีพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ไม่ถูกต้องหรืออาจเกิดจากการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ และการตั้งครรภ์มีส่วนกระตุ้นให้ภาวะเบาหวานแสดงอาการได้มากขึ้นเนื่องจากฮอร์โมนในร่างกายขณะตั้งครรภ์มีการเปลี่ยนแปลง กรณีที่มารดาที่เป็นโรคเบาหวานเหล่านี้ไม่ได้ดูแลรักษาตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์หรือเริ่มตั้งครรภ์ ภาวะนี้สามารถก่อให้เกิดผลเสียรุนแรงต่อหญิงตั้งครรภ์และทารกในครรภ์ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิจนถึงภายหลังการคลอดซึ่งจะมีผลกระทบต่อหญิงตั้งครรภ์และครอบครัวทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและเศรษฐกิจ(ประเสริฐ คันสนีย์วิทยกุล 2550:5) ดังนั้นการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาที่เป็นโรคเบาหวานเพื่อให้สามารถดูแลตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญ อีกทั้งการดูแลตนเองของมารดาที่เป็นโรคเบาหวานมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและมีรายละเอียดในการดูแลตนเองค่อนข้างมากพยาบาลวิชาชีพเป็นบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความใกล้ชิดกับมารดาที่เป็นโรคเบาหวานและครอบครัวจึงมีโอกาสส่งเสริมการเรียนรู้ในการดูแลตนเองให้แก่มารดาที่เป็นโรคเบาหวานและครอบครัวมากที่สุด พยาบาลวิชาชีพดังกล่าวจึงควรทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในการดูแลตนเองให้แก่มารดาที่เป็นโรคเบาหวานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการที่จะทราบได้ว่าพยาบาลผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่มารดาที่เป็นโรคเบาหวานนั้นมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้เพียงใด ควรมีเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาที่เป็นโรคเบาหวาน

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชนี้พัฒนาขึ้นโดยใช้เทคนิคเดลฟายเพราะเป็นการสร้างเกณฑ์ขึ้นมาใหม่โดยการประชุมผู้รู้เพื่อพิจารณากำหนดเกณฑ์(สมคิด พรหมจ้อย 2545: 29) การกำหนดเกณฑ์ให้เหมาะสมกับการประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาที่เป็นโรคเบาหวาน เพื่อให้เกณฑ์การประเมินนั้นสามารถเป็นตัวบ่งชี้ที่บอกถึงสมรรถนะที่แท้จริงของพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ได้ และยังสามารถนำเกณฑ์ประเมินสมรรถนะมาระบุจุดเด่นหรือจุดควรพัฒนาของพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ได้นำไปปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะการส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่มารดาที่เป็นโรคเบาหวานที่มีประสิทธิภาพโดยพยาบาลวิชาชีพที่มีสมรรถนะการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างครอบคลุม ถูกต้อง ครบถ้วน จะทำให้มารดาที่เป็นโรคเบาหวานมีความรู้ มีความตระหนัก และมีความเข้าใจความ สามารถดูแลตนเองและป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวานที่อาจเกิดขึ้นได้ และจะนำไปสู่สุขภาพชีวิตที่ดีขึ้นมีความปลอดภัยจากโรคเบาหวานทั้งตัวมารดาเองและทารกใน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

ครรภ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่ามารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานควรได้รับการส่งเสริมสุขภาพด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ในการดูแลตนเองเป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทำให้ได้กรอบแนวคิดในการพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช ดังนี้

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช ประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้
2. การส่งเสริมการเรียนรู้มารดาที่เป็นโรคเบาหวาน
3. การพัฒนาเกณฑ์การประเมินสมรรถนะด้วยเทคนิคเดลฟาย

เกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช 3 ด้าน คือ

1. สมรรถนะด้านความรู้
2. สมรรถนะด้านความตระหนัก
3. สมรรถนะด้านการสอน

2. กลุ่มที่ใช้ในการศึกษานี้ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

2.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 17 คน คน รายละเอียดและคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญจำแนกเป็นดังนี้

- 1) แพทย์ผู้ดูแลมารดาที่เป็นโรคเบาหวานมากกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 1 คน
- 2) พยาบาลระดับบริหารผู้ดูแลหรือผู้ป่วยที่ให้การดูแลมารดาที่เป็นเบาหวาน และมีประสบการณ์การดูแลมารดาที่เป็นเบาหวานมากกว่า 10 ปี จำนวน 11 คน
- 3) อาจารย์คณะพยาบาลมหาวิทยาลัยมหิดลที่สอนนักศึกษาเกี่ยวกับการดูแลมารดาที่เป็นเบาหวานมากกว่า 10 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 3 คน
- 4) พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

5) อาจารย์แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาจำนวน 1 คน

2.2 กลุ่มพยาบาลผู้ดูแลมารดาที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาล ศิริราช จำนวน 71 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายและกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน

2.3 กลุ่มมารดาที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการใช้ข้อมูลสถิติมารดาที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชย้อนหลัง 3 ปี คือ มีจำนวน 479 – 557 คน ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลกับมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช จำนวน 100 คน โดยกำหนดร้อยละ 20 ของจำนวนผู้ป่วยปีที่ผ่านมาที่สุด ด้วยการเลือกจากมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช แบบเป็นระบบ คือ เลือกคนที่ 5 ไปจนครบ 100 คน และมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานทุกคนมีความเต็มใจในการให้ข้อมูลและปฏิบัติตามระเบียบของจริยธรรมการวิจัยในคน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน เป็นแบบปลายเปิด

3.2 แบบสอบถามระดับความเหมาะสมของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน ประกอบด้วย (1) เกณฑ์ประเมินสมรรถนะด้านความรู้ (2) เกณฑ์ประเมินสมรรถนะด้านความตระหนัก (3) เกณฑ์ประเมินสมรรถนะด้านการสอน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. ขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์การประเมิน

ผู้วิจัยได้พัฒนาเกณฑ์การประเมินตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ป่วย และการพัฒนาเกณฑ์การประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน แล้วสังเคราะห์มาเป็นกรอบในการจัดทำเกณฑ์การประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน

4.2 จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน (**รอบแรก**) ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ประเมินสมรรถนะ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความตระหนัก และด้านการสอน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เสนอเกณฑ์การประเมินและตัวบ่งชี้สมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน

4.3 นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินและตัวบ่งชี้สมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานจากที่ได้จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานปลายเปิดในข้อ 4.2 มาสร้างข้อคำถามเพื่อสอบถามระดับความเหมาะสมของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน (**รอบสอง**) ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ 5 = มากที่สุด มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 และน้อยที่สุด = 1

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

4.4 รวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบแบบสอบถามระดับความเหมาะสมของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน ในข้อ 4.3 แล้วนำมาวิเคราะห์ ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อยืนยันระดับความเหมาะสมของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน(รอบสาม) โดยเพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และผลการตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้พิจารณาความสอดคล้องและแสดงความคิดเห็นของตนกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

4.5 นำคำตอบที่ได้จากการตอบแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญในข้อ 4.4 มาวิเคราะห์ เพื่อยืนยันระดับความเหมาะสมของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินและคัดเลือกเกณฑ์ประเมินสมรรถนะและตัวบ่งชี้ที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 ตัดสินค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.50

4.6 คัดเลือกเกณฑ์ประเมินสมรรถนะและตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมาจัดทำแบบสอบถาม และนำไปตรวจสอบความเที่ยงของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานกับกลุ่มพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานโรงพยาบาลรามาริบัติ จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรแอลฟาของครอนบาค

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.1 จัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญ และหน่วยงานที่เป็นพื้นที่การวิจัย

5.2 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การประเมินและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 17 คน ให้ข้อเสนอแนะด้วยตนเองจำนวน 3 รอบ แต่ละรอบใช้เวลา 2 สัปดาห์

5.3 นำข้อมูลการวิจัยและแบบสอบถามความเหมาะสมของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานส่งเข้ารับการรับรองโครงการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

5.4 นำแบบสอบถามความเหมาะสมของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานไปทดลองใช้กับพยาบาลโรงพยาบาลรามาริบัติ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง

5.5 นำแบบสอบถามไปใช้เพื่อหาความเหมาะสมของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน กับมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชจำนวน 100 คน และพยาบาลผู้ดูแลมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชจำนวน 71 คน รวมเป็น 171 คน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดา กลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช ได้แก่ ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดา กลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาล ศิริราช ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเที่ยง และการทดสอบค่าทีแบบ one sample t-test

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดา กลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า เกณฑ์ประเมินทั้ง 3 ด้าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้ค่ามัธยฐานเท่ากับ 5 และได้ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ระหว่าง 0.0 ถึง 1.0 เกณฑ์ประเมินสมรรถนะ

จึงมีคุณภาพตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังตาราง 1.1 ตาราง 1.2 และ ตาราง 1.3 ดังนี้

ตารางที่ 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดา กลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบสาม สมรรถนะด้านความรู้

เกณฑ์ประเมินสมรรถนะ	รอบที่ 3			
	Md	ความหมาย	Q_3-Q_1	ความหมาย
เกณฑ์ประเมิน:				
สมรรถนะด้านความรู้	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
ตัวบ่งชี้:				
1. ความหมาย/คำจำกัดความของโรคเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์	5	มากที่สุด	1.0	สอดคล้อง
2. ประเภทของโรคเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์	5	มากที่สุด	1.0	สอดคล้อง
3. ปัจจัยเสี่ยงการเกิดโรคเบาหวานขณะตั้งครรภ์	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
4. การวินิจฉัยโรคเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์	5	มากที่สุด	0.5	สอดคล้อง
5. แนวทางการดูแลรักษาโรคเบาหวานขณะตั้งครรภ์	5	มากที่สุด	0.5	สอดคล้อง
6. เกณฑ์การเพิ่มน้ำหนักตัวของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	5	มากที่สุด	0.5	สอดคล้อง
7. หลักการเลือกรับประทานอาหารของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

8. การให้คำแนะนำเรื่องการควบคุมอาหารสำหรับหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
9. ฤทธิ์ของฮอร์โมนอินซูลินในการควบคุมระดับน้ำตาลในกระแสเลือด	5	มากที่สุด	1.0	สอดคล้อง
10. ข้อบ่งชี้ในการรักษาโรคเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ด้วยอินซูลิน	5	มากที่สุด	0.5	สอดคล้อง
11. ผลการรักษาโรคเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ด้วยอินซูลิน	5	มากที่สุด	1.0	สอดคล้อง
12. ภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นจากการรักษาโรคเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ด้วยอินซูลิน	5	มากที่สุด	0.5	สอดคล้อง
13. ภาวะแทรกซ้อนของโรคเบาหวานต่อการตั้งครรภ์	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
14. ภาวะแทรกซ้อนของโรคเบาหวานต่อการคลอด	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
15. ภาวะแทรกซ้อนของโรคเบาหวานต่อทารกในครรภ์	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
16. ภาวะแทรกซ้อนของโรคเบาหวานต่อทารกแรกเกิด	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
17. วิธีการประเมินภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวานต่อการตั้งครรภ์	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
18. วิธีการประเมินภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวานต่อการคลอด	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
19. วิธีการประเมินภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวานต่อทารกในครรภ์	5	มากที่สุด	1.0	สอดคล้อง
20. วิธีการประเมินภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวานต่อทารกแรกเกิด	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
21. อายุครรภ์ที่เหมาะสมสำหรับการคลอดของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	4	มาก	1.0	สอดคล้อง
22. วิธีการคลอดของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	4	มาก	1.0	สอดคล้อง
23. วิธีการคุมกำเนิดของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวานหลังคลอด	5	มาก	1.0	สอดคล้อง
24. การตรวจสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวานหลังคลอด	5	มากที่สุด	1.0	สอดคล้อง
25. การตรวจวินิจฉัยโรคเบาหวานหลังคลอด	5	มากที่สุด	0.5	สอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช ด้านความรู้ ในรอบที่ 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดา กลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบสาม สมรรถนะด้านความตระหนัก

เกณฑ์ประเมินสมรรถนะ	รอบที่ 3			
	Md	ความหมาย	Q_3-Q_1	ความหมาย
เกณฑ์ประเมิน:				
สมรรถนะด้านความตระหนัก	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
ตัวบ่งชี้:				
1. เห็นความสำคัญของการให้ความรู้เรื่องการดูแลตนเองใน ระยะตั้งครรภ์ของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
2. เห็นความสำคัญของการประเมินภาวะสุขภาพของหญิง ตั้งครรภ์โรคเบาหวานในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และ หลังคลอด	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
3. เห็นความสำคัญของการประเมินภาวะแทรกซ้อนของหญิง ตั้งครรภ์โรคเบาหวานในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และ หลังคลอด	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
4. เห็นความสำคัญของการประเมินภาวะแทรกซ้อนของ โรคเบาหวานต่อทารกในครรภ์ และทารกแรกเกิด	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
5. การประเมินความรู้ ทักษะ และความเชื่อเกี่ยวกับ โรคเบาหวานขณะตั้งครรภ์ของหญิงตั้งครรภ์ โรคเบาหวาน	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
6. การประเมินพฤติกรรมการบริโภคของหญิงตั้งครรภ์ โรคเบาหวาน	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
7. การส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแล หญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
8. การให้กำลังใจแก่หญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวานในการดูแล ตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
9. การเสริมพลังให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดูแล ตนเองของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
10. การรับฟังข้อมูลหรือปัญหาของหญิงตั้งครรภ์ โรคเบาหวานและครอบครัวอย่างเต็มที่	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช ด้านความตระหนักในรอบที่ 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน

ตารางที่ 1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบสาม สมรรถนะด้านการสอน

เกณฑ์ประเมินสมรรถนะ	รอบที่ 3			
	Md	ความหมาย	Q_3-Q_1	ความหมาย
เกณฑ์ประเมิน:				
สมรรถนะด้านการสอน	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
ตัวบ่งชี้:				
1. การสร้างสัมพันธภาพกับหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวานและครอบครัว	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
2. การใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม เข้าใจง่าย สื่อความหมายชัดเจน และใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
3. การซักถามพูดคุยอย่างเป็นกันเอง ครอบคลุมประเด็นสำคัญตามมาตรฐานการดูแลหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	4	มาก	1.0	สอดคล้อง
4. การกำหนดเป้าหมายร่วมกันกับหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวานในการส่งเสริมการเรียนรู้	4	มาก	1.0	สอดคล้อง
5. การให้เวลาและให้โอกาสแก่หญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวานในการสอบถามข้อสงสัย	4	มาก	1.0	สอดคล้อง
6. การให้คำแนะนำที่สัมพันธ์กับสภาพชีวิตจริงของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	4	มาก	1.0	สอดคล้อง
7. การกำหนดเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเวลาที่กำหนด	4	มาก	1.0	สอดคล้อง
8. การเตรียมเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การส่งเสริมการเรียนรู้หญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	4	มาก	1.0	สอดคล้อง
9. การเตรียมเนื้อหาการเรียนรู้ถูกต้องและทันสมัย	4	มาก	1.0	สอดคล้อง
10. การจัดเตรียมสื่อประเภทเอกสารที่มีความถูกต้อง ทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ เหมาะสมกับหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	4	มาก	1.0	สอดคล้อง
11. การมุ่งเน้นให้หญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวานนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับชีวิตจริง	5	มากที่สุด	1.0	สอดคล้อง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

12. การใช้เวลาดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวานอย่างเหมาะสมเพียงพอ	5	มากที่สุด	1.0	สอดคล้อง
13. มีการซักถามเพื่อกระตุ้นความสนใจของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวานให้คิดและค้นพบคำตอบด้วยตนเอง	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
14. เปิดโอกาสให้หญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวานแสดงความคิดเห็นและซักถาม เมื่อเกิดข้อสงสัยในการส่งเสริมเรียนรู้หรือเนื้อหาที่ให้คำแนะนำ	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
15. จำนวนสื่อแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ มีเพียงพอกับจำนวนของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	5	มากที่สุด	1.0	สอดคล้อง
16. การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งด้านความรู้ และทักษะกระบวนการในการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวาน	5	มากที่สุด	0.5	สอดคล้อง
17. เปิดโอกาสให้ครอบครัวของหญิงตั้งครรภ์โรคเบาหวานมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้	5	มากที่สุด	0.0	สอดคล้อง
18. นำข้อมูลจากประเมินผลการเรียนรู้มาวิเคราะห์ ทบทวน เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	5	มากที่สุด	0.5	สอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช ด้านการสอนในรอบที่ 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดา
กลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชไปทดลองใช้ นำมาวิเคราะห์ค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร

แอลฟาของ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดา
กลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชไปใช้ พบว่า เมื่อนำเกณฑ์การประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช ทั้ง 3 ด้านไปใช้กับกลุ่มพยาบาลผู้ดูแลมารดาที่เป็นโรคเบาหวานและกลุ่มมารดาที่เป็นโรคเบาหวาน ที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช พบว่า มีความเหมาะสมตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า เกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช ประกอบด้วยเกณฑ์ประเมินสมรรถนะ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความตระหนัก และด้านการสอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชด้านความรู้ พบว่า พยาบาลผู้ส่งเสริมการเรียนรู้มารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานจะต้องมีสมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานในห้วงตั้งครรภ์ แนวทางการดูแลรักษา และภาวะแทรกซ้อน โรคเบาหวานขณะตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอดเพื่อให้มารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานมีความสามารถในการดูแลตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศูนย์เบาหวานศิริราช (2556) ที่ให้การส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน โดยมีพันธกิจสำคัญ คือ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานแก่ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยโรคเบาหวาน เพื่อให้ผู้ป่วยเบาหวานมีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ ตูลาพันธุ์ (2550) ศึกษาการพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง พบว่าตัวชี้วัดสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล ประกอบด้วยสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับที่ ฌักทรี ไวปรีนทะ(2552) ศึกษาผลของการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อจากการสัมผัสต่อความรู้และการล้างมือของเด็กวัยก่อนเรียน ผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ทำให้เด็กวัยก่อนเรียนมีความรู้ที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น ดังนั้นหากพยาบาลมีสมรรถนะด้านความรู้ครอบคลุมตามเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นจะส่งผลให้พยาบาลสามารถส่งเสริมการเรียนรู้มารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

1.2 การพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการใน โรงพยาบาลศิริราช ด้านความตระหนัก พบว่า นอกจากพยาบาลจะมีสมรรถนะด้านความรู้อย่างครบถ้วนแล้วพยาบาลผู้ทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้จะต้องมีความตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลตนเองของมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปภาวดี อินทิปัญญา (2548) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลแบบแผนการดำเนินชีวิตกับผลลัพธ์ทางสุขภาพในหญิงที่เป็นเบาหวานจากการตั้งครรภ์ ผลการศึกษาพบว่า แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านการตระหนักรู้ทางสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังมีความสัมพันธ์กับน้ำหนักทารกแรกเกิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับขุวดี ฤาชา (2549:26) กล่าวถึงบทบาทของพยาบาลในการให้บริการทางสุขภาพด้านการสร้างเสริมสุขภาพพยาบาลต้องตระหนักในบทบาทของการเป็นผู้สอนเพื่อทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ ดังนั้นพยาบาลผู้ส่งเสริมการเรียนรู้มารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานจึงควรมีสมรรถนะด้านความตระหนักเป็นอย่างมาก เพื่อส่งผลให้มารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานมีความตระหนักในการดูแลตนเองมากยิ่งขึ้น

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

1.3 การพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช ด้านการสอน พบว่า นอกจากพยาบาลจะมีสมรรถนะด้านความรู้อย่างครบถ้วน ร่วมกับมีสมรรถนะด้านความตระหนัก แล้วพยาบาลผู้ทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้จะต้องมีสมรรถนะด้านการสอน ซึ่งเฮนเดอร์สัน (Henderson, 1966 อ้างถึงใน ทศนา บุญทอง 2546: 6) กล่าวว่า การกิจหลักของพยาบาล คือ การช่วยเหลือบุคคลทั้งผู้ที่อยู่ในภาวะสุขภาพปกติและผู้ที่มีการเจ็บป่วย ตลอดจนการสอนและแนะนำให้ผู้ป่วยมีความรู้ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และสอดคล้องกับยูดิ ฤาษะ (2549:26) กล่าวถึงบทบาทของพยาบาลในการให้บริการทางสุขภาพด้านการสร้างเสริมสุขภาพ คือ พยาบาลต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการเรียนการสอน เพื่อการเลือกวิธีการสอน การเลือกเนื้อหา สื่อการสอน และการประเมินผลที่ถูกต้องเป็นกลยุทธ์หลักสำคัญเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ ดังนั้นหากพยาบาลผู้ส่งเสริมการเรียนรู้มีสมรรถนะด้านการสอนอย่างครบถ้วนครอบคลุมตามเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้น จะส่งผลให้กระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้มารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชมีคุณภาพอย่างครบถ้วนได้

2. ผลการนำเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชไปใช้ พบว่า เกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชมีคุณภาพตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงสามารถนำไปเป็นเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงพยาบาลศิริราชสามารถนำเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราชไปใช้ประเมินสมรรถนะพยาบาล เพื่อให้

พยาบาลผู้ให้การดูแลมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานมีการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะเป็นไปตามมาตรฐานได้

1.2 พยาบาลผู้ดูแลมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวาน สามารถนำเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช ไปใช้ในการประเมินตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการดูแลตนเองของมารดากลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะพยาบาลผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ และ ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการเรียนรู้ของมารดากลุ่มที่เป็นเบาหวาน เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้เกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสุขภาพโรคอื่นๆ ให้ครอบคลุมตามความต้องการของผู้มารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

เอกสารอ้างอิง

- ณภัทร ไวยรินทร์ (2552) ศึกษาผลของการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อจากการสัมผัสต่อความรู้และการล้างมือของเด็กวัยก่อนเรียน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ทัศนยา บุญทอง. (2546) กระบวนการพัฒนาระบบการพยาบาล ใน เอกสารการสอนชุดวิชาอนามัยและกระบวนการพยาบาล (หน่วยที่ 1 หน้า 10-11). นนทบุรี: สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปภาวดี อินทิปัญญา (2548) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลแบบแผนการดำเนินชีวิตกับผลลัพธ์ทางสุขภาพในหญิงที่เป็นเบาหวานจากการตั้งครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประเสริฐ ศันสนียัวยกุล. (2550) แนวทางการตรวจคัดกรองและวินิจฉัยโรคเบาหวานขณะตั้งครรภ์ในโรงพยาบาลศิริราช ภาควิชาสูติ-ศาสตร์นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
- ปาริชาติ ดุลพันธ์ (2550) ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลของบัณฑิตพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ยุวดี ฤาชา และคณะ (2549) โครงการวิจัยสมรรถนะของพยาบาลด้านการสร้างเสริมสุขภาพ สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส. ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
- ศูนย์เบาหวานศิริราช (2556) วิสัยทัศน์-พันธกิจและบริการ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล สารสังเขปออนไลน์ No. 014585 สืบค้นวันที่ 1 พฤศจิกายน 2556 จาก <http://www.si.mahidol.ac.th/th/division/diabetes/>
- สมคิด พรหมจ้อย. (2545) หลักการและแนวปฏิบัติในการประเมินนโยบายแผนงานโครงการและหลักสูตร. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินและการจัดการโครงการประเมิน (หน่วยที่ 11 หน้า 1-57). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุทิน ศรีอัญญาพร. (2548). โรคเบาหวาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์